

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.09- 05.01//076.00.1/Б/ ОК29-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету бізнесу
та сфери обслуговування

27 серпня 2024 р., протокол № 8

Голова Вченої ради

Галина ТАРАСЮК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Біржова діяльність»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
освітньо-професійна програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
факультет бізнесу та сфери обслуговування
кафедра менеджменту, бізнесу та маркетингових технологій

Схвалено на засіданні кафедри
менеджменту, бізнесу та
маркетингових технологій
26 серпня 2024 р., протокол № 7

Завідувач кафедри
Тетяна ОСТАПЧУК

Гарант освітньо-професійної
програми
Катерина БУЖИМСЬКА

Розробник: к.е.н., доцент кафедри менеджменту, бізнесу та маркетингових
технологій ВИГОВСЬКИЙ Володимир

Житомир
2024 – 2025 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.09- 05.01//076.00.1/Б/ ОК29-2024
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 21 / 2</i>

Робоча програма навчальної дисципліни «Біржова діяльність» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» освітньо-професійна програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» затверджена Вченою радою факультету бізнесу та сфери обслуговування від 27 серпня 2024 р., протокол № 8.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.09- 05.01//076.00.1/Б/ ОК29-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	_____обов'язкова_____ (обов'язкова, вибіркова)	
Модулів – 1	Спеціальність 076 «Підприємництво та торгівля»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	4-й
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		7-й	7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,0 самостійної роботи – 4,5	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції	
		16 год.	4 год.
		Практичні	
		32 год.	6 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
72 год.	110 год.		
Вид контролю: екзамен			

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми навчання – 40 % аудиторних занять, 60 % самостійної та індивідуальної роботи;

для заочної форми навчання – 8,33% аудиторних занять, 91,67 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.09- 05.01//076.00.1/Б/ ОК29-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є «Біржова діяльність» є сформуванню систему знань з організації і функціонування біржового ринку як складового елемента інфраструктури ринку, технології здійснення біржових операцій.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- ознайомлення з узагальненим досвідом роботи зарубіжних і вітчизняних бірж;
- вивчення нормативних основ здійснення біржової діяльності України,
- ознайомлення зі світовим досвідом роботи бірж;
- узагальнення практичних аспектів укладання біржових угод;
- опанування методів біржового посередництва;
- оцінка стану і тенденції розвитку біржової кон'юнктури;
- дослідження кон'юнктури біржового ринку та механізму котирування цін
- опанування технології здійснення біржових операцій на різних видах бірж.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість

ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

СК 1. Критичне осмислення теоретичних засад.

СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

СК 9. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»:

ПРН 1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

ПРН 11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.09- 05.01//076.00.1/Б/ ОК29-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 5

ПРН17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати додатково наступні Soft skills:

- *комунікативні навички*: письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;

- *уміння виступати привселюдно*: навички, необхідні для виступів на публіці; навички проведення презентації;

- *керування часом*: уміння справлятися із завданнями вчасно;

- *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;

- *лідерські якості*: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння ставити мету, планувати діяльність;

- *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.09- 05.01//076.00.1/Б/ ОК29-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 6

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Організаційні основи біржової діяльності

Тема 1. Товарна біржа як елемент інфраструктури ринку (ЗК1, ЗК10, СК10, ПРН 1, ПРН 11, ПРН 17)

Історія розвитку біржової торгівлі та сучасний стан біржового ринку. Ознаки класифікації бірж. Функції біржі. Засновники біржі. Членство в товарній біржі. Права й обов'язки членів товарної біржі. Вартість «біржового місця». Учасники біржових торгів на відкритих і закритих біржах. Брокери. Дилери. Постійні й разові відвідувачі торгів. Права й обов'язки брокерів. Маклери та клерки. Органи управління товарною біржею. Склад, функції і завдання органів управління біржею. Спеціальні підрозділи біржі. Функції та завдання розрахунково-клірингової палати.

Тема 2. Регулювання біржової діяльності (ЗК1, ЗК10, СК10, ПРН 1, ПРН 11, ПРН 17)

Мета регулювання біржової діяльності. Механізм біржового регулювання: правове, нормативне й інформаційне забезпечення. Система управління біржовою дальністю. Державні й недержавні методи регулювання. Принцип саморегулювання. Змішана модель регулювання. Правові умови створення та діяльності бірж в Україні. Зміст і структура Закону України «Про товарну біржу». Створення та порядок реєстрації товарної біржі. Принципи діяльності товарних бірж. Права й обов'язки товарної біржі. Майно біржі та гарантії майнових прав. Внутрішньобіржові нормативні акти. Особливості біржового регулювання в зарубіжних країнах.

Тема 3. Біржові угоди (ЗК1, ЗК10, СК10, СК 9, ПРН 1, ПРН 11, ПРН 17)

Визначення біржового товару. Характерні риси біржового товару. Основні класи біржових товарів. Особливості речового біржового товару. Оцінювання якості біржового товару. Визначення й ознаки біржової угоди. Юридичний, організаційний, економічний і етичний аспекти біржових угод. Обов'язкові параметри біржової угоди. Зміст угоди. Ознаки класифікації біржових угод. Угоди з реальним товаром. Сутність, мета і зміст угоди з реальним товаром. Види угод з реальним товаром. Особливості форвардної угоди. Різновиди форвардних угод. Угода із заставою. Угода із заставою на купівлю. Угода із заставою на продаж. Угода з премією. Класифікація угод із премією. Угоди з кредитом. Визначення ф'ючерсної угоди. Головні відмінності ф'ючерсних та форвардних контрактів. Стандартизація ф'ючерсних контрактів. Переваги ф'ючерсних контрактів. Процедура урегулювання ф'ючерсних контрактів. Сутність опціонних угод. Види опціонів за технікою виконання. Опціон на купівлю. Опціон на продаж. Подвійний опціон. Опціонна премія. Класифікація опціонів залежно від співвідношення цін виконання опціонів і рівня ф'ючерсних цін.

Тема 4. Ф'ючерсний ринок (ЗК1, ЗК10, СК10, СК 9, ПРН 1, ПРН 11, ПРН 17)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.09- 05.01//076.00.1/Б/ ОК29-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 7

Види біржових операцій на ф'ючерсному ринку. Хеджування. Види хеджування за технікою здійснення. Техніка короткого хеджування. Техніка довгого хеджування. Базис. Вплив базису на результати хеджування. Переваги хеджування за допомогою ф'ючерсних контрактів. Вартість ф'ючерсного контракту. Етапи розрахунків з купівлі-продажу ф'ючерсного контракту. Початкова та варіаційна маржа.

Тема 5. Організація та технологія біржової торгівлі (ЗК1, ЗК10, СК10, СК 9, ПРН 1, ПРН 11, ПРН 17)

Форми організації біржових торгів. Англійський та голландський аукціони. Заочний аукціон. Подвійний аукціон. Організація біржової сесії. Організація та оснащення операційної зали біржі. Правила поведінки в операційній залі. Електронна біржова торгівля. Порядок виставлення і зняття товарів з біржових торгів. Процедура надання заявки на купівлю-продаж реального товару. Реєстрація й оформлення біржових угод. Порядок укладання та виконання угод на куплю-продаж ф'ючерсних контрактів. Порядок розірвання угод.

Тема 6. Брокерська діяльність (ЗК1, ЗК10, СК10, ПРН 1, ПРН 11, ПРН 17)

Організаційно-правові основи створення і функціонування брокерської фірми. Функції брокерської фірми. Клієнти брокерських фірм. Зміст угоди на брокерське обслуговування. Угода-доручення клієнта брокерської фірми на здійснення біржової угоди. Договір комісії. Звіт брокера (брокерської фірми) клієнту про виконану роботу згідно з дорученням. Види доручень клієнта брокеру. Доходи брокерських фірм. Система оплати праці брокерів. Показники ефективності брокерської діяльності.

Змістовий модуль 2 «Фондові біржі. Основи функціонування валютної біржі»

Тема 7. Фондовий ринок і його учасники (ЗК1, ЗК10, СК10, СК 9, ПРН 1, ПРН 11, ПРН 17)

Фондовий ринок. Класифікація фондових ринків. Загальні принципи функціонування організованого ринку цінних паперів. Функції ринку цінних паперів як комерційної структури: загальноринкові та специфічні. Основні учасники ринку цінних паперів. Емітенти. Інвестори. Професійні учасники фондового ринку. Класифікація інвесторів. Функції учасників, які обслуговують фондовий ринок. Визначення цінного паперу. Функції цінних паперів. Основні характеристики цінних паперів. Класи цінних паперів. Класифікація цінних паперів як біржового товару. Основні й похідні цінні папери. Первинний та вторинний ринок цінних паперів. Класифікація цінних паперів згідно із Законом України «Про цінні папери та фондовий ринок». Фондова біржа. Основні функції фондової біржі. Принципова схема технології біржового процесу на фондовій біржі. Обов'язкові складові біржової угоди на купівлю-продаж цінних паперів. Застосування індексів на фондовому ринку.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.09- 05.01//076.00.1/Б/ ОК29-2024
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 21 / 8</i>

Тема 8. Основи функціонування валютної біржі (ЗК1, ЗК10, СК10, СК 9, ПРН 1, ПРН 11, ПРН 17)

Поняття, функції та суб'єкти валютного ринку. Передумови й етапи становлення валютного ринку України. Суб'єкти валютного ринку України. Українська міжбанківська валютна біржа (УМВБ). Органи валютного регулювання в Україні. Види та порядок укладання угод на валютній біржі. Валютні касові операції (угоди «спот»). Термінові валютні операції (форвардні, ф'ючерсні, опціонні). Валютні операції «своп». Валютний арбітраж. Схема укладання валютних операцій на біржі.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.09- 05.01//076.00.1/Б/ ОК29-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 9

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні (лабораторні)	самостійна робота	усього	лекції	практичні (лабораторні)	самостійна робота
Модуль 1								
Змістовий модуль 1 Організаційні основи біржової діяльності								
Тема 1. Товарна біржа як елемент інфраструктури ринку	15	2	4	9	15	1	-	14
Тема 2. Регулювання біржової діяльності	13	2	4	7	13	1	-	12
Тема 3. Біржові угоди	13	2	4	7	13	1	-	12
Тема 4. Ф'ючерсний ринок	13	2	4	7	13	1	-	12
Тема 5. Організація та технологія біржової торгівлі	13	2	4	7	13	-	1	12
Тема 6. Брокерська діяльність	13	2	4	7	13	-	1	12
<i>Разом за змістовий модуль 1</i>	80	12	24	44	80	4	2	72
Змістовий модуль 2 Фондові біржі. Основи функціонування валютної біржі								
Тема 7. Фондовий ринок і його учасники	20	2	4	14	20	1	1	18
Тема 8. Основи функціонування валютної біржі	18	2	2	14	18	1	1	16
Модульний контроль 1	2	-	2	-	2	-	2	-
<i>Разом за змістовий модуль 2</i>	40	4	8	28	40	2	4	34
ВСЬОГО	120	16	32	72	120	6	6	108

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.09- 05.01//076.00.1/Б/ ОК29-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 10

5. Теми практичних (лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Модуль 1			
Змістовий модуль 1 Організаційні основи біржової діяльності			
4	Тема 1. Товарна біржа як елемент інфраструктури ринку	4	-
4	Тема 2. Регулювання біржової діяльності	4	-
4	Тема 3. Біржові угоди	4	-
4	Тема 4. Ф'ючерсний ринок	4	-
5	Тема 5. Організація та технологія біржової торгівлі	4	1
6	Тема 6. Брокерська діяльність	4	1
Змістовий модуль 2. Фондові біржі. Основи функціонування валютної біржі			
7	Тема 7. Фондовий ринок і його учасники	4	1
8	Тема 8. Основи функціонування валютної біржі	4	1
РАЗОМ		32	4

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Модуль 1			
Змістовий модуль 1 Організаційні основи біржової діяльності			
4	Тема 1. Товарна біржа як елемент інфраструктури ринку	9	14
4	Тема 2. Регулювання біржової діяльності	7	12
4	Тема 3. Біржові угоди	7	12
4	Тема 4. Ф'ючерсний ринок	7	12
5	Тема 5. Організація та технологія біржової торгівлі	7	12
6	Тема 6. Брокерська діяльність	7	12
Змістовий модуль 2. Фондові біржі. Основи функціонування валютної біржі			
7	Тема 7. Фондовий ринок і його учасники	14	18
8	Тема 8. Основи функціонування валютної біржі	14	16
РАЗОМ		32	4

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.09- 05.01//076.00.1/Б/ ОК29-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 11

7. Індивідуальні самостійні завдання

Підготовка індивідуального самостійного завдання передбачає створення презентації та доповіді до презентації (вибирається студентом одна тема з наведеного переліку):

1. Характерні особливості біржової торгівлі.
2. Основні історичні етапи виникнення бірж і їх розвитку.
3. Структура світового біржового обігу та територіальне розміщення бірж залежно від їх товарної спеціалізації.
4. Біржовий ринок США і його характеристика.
5. Біржовий ринок Великобританії, Франції та Японії.
6. Особливості формування біржового ринку в Україні.
7. Характерні особливості та етапи розвитку бірж у Європейських країнах.
8. Регулювання біржової торгівлі в США.
9. Регулювання біржової діяльності в Україні. Законодавчо-правові документи, що регулюють біржову торгівлю.
10. Закон України «Про товарні біржі». Основні складові та їх коротка характеристика.
11. Оподаткування біржової діяльності. Види податків що справляються з учасників товарного біржового ринку.
12. Світовий біржовий товарообіг та місце сільськогосподарської продукції в ньому.
13. Етапи розвитку біржового аграрного ринку.
14. Концепція розвитку біржового ринку сільськогосподарської продукції.
15. Структура біржового ринку сільськогосподарської продукції.
16. Шляхи удосконалення і розвиток біржової торгівлі сільськогосподарською продукцією.
17. Класифікація бірж. Поділ бірж в залежності від виду біржового товару.
18. Біржа – класичний інститут ринкової економіки. Характеристика бірж з економічного, організаційного і юридичного аспектів.
19. Універсальні біржі та спеціалізовані біржі і їх характеристика.
20. Товарні біржі і їх характеристика.
21. Біржовий товар, його визначення. Основні вимоги до біржового товару.
22. Речовий біржовий товар та його групи і підгрупи.
23. Цінні папери – біржовий товар. Часові просторові та ринкові характеристики.
24. Первинні і вторинні цінні папери. Безпаперові або бездокументарні цінні папери.
25. Валюта як біржовий товар. Валютний курс.
26. Правила біржової торгівлі їх сутність та технологія прийняття.
27. Операційний зал біржі. Його функції та характеристика.
28. Брокерська контора. Статус та організаційні форми. Основні вимоги до

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.09- 05.01//076.00.1/Б/ ОК29-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 12

організації роботи брокера. 29. Види брокерських угод. Брокерське обслуговування за договором.

30. Брокерське обслуговування за договором-дорученням. Види винагород брокера.

31. Біржова угода. Характеристика біржової угоди з економічного, організаційного, юридичного та етичного поглядів.

32. Спотова угода (контракт): визначення та характерні особливості і їх роль у становленні біржової торгівлі.

33. Форвардна угода (контракт): визначення, характерні особливості, недоліки, відмінності від спотової угоди.

34. Види опціонів. Опціон на купівлю, продаж та подвійний опціон.

35. Основні відмінності між ф'ючерсною і форвардною угодами.

36. Поняття хеджування та його види. Теорія хеджування та його переваги.

37. Роль і місце спекулянтів на ф'ючерсному ринку.

38. Спекулянти “ведмеді” і “бики”, їх різниця і задачі.

39. Принципи формування цін на товарній біржі. Види біржових цін. Структура елементів біржової ціни на товар.

40. Види цінової політики і стратегія продавця на товарній біржі. Суть і правила котирування цін.

41. Розвиток інтернет-трейдингу в Україні. Проведення операцій в інтернет-трейдингу. Основні системи інтернет-трейдингу. Базові торгові стратегії.

42. Віртуальні біржі та крипто валюта. Сутність криптовалюти, передумови її виникнення та відмінність від електронних грошей.

43. Види криптовалют. Ринок криптовалют та особливості його функціонування. Капіталізація ринку криптовалюти.

44. Криптовалютні біржі.. Криптовалютний гаманець. Сутність технології блокчейн (Blockchain).

СТРУКТУРА ПРЕЗЕНТАЦІЇ

Презентація повинна містити:

- Титульний слайд;
- Слайд зі змістом;
- Основна частина представлена декількома слайдами (мінімум 10 слайдів – без врахування титульного слайду та слайду зі змістом);

ВИМОГИ ДО СТВОРЕННЯ ПРЕЗЕНТАЦІЇ

1. Титульний слайд презентації

Титульний слайд презентації містить:

- найменування закладу вищої освіти, де виконана презентація;
- назва презентації;
- прізвище, ім'я, по батькові автора; група, курс;

2. Зміст

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.09- 05.01//076.00.1/Б/ ОК29-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 13

Короткий зміст подають на другому слайді презентації. Він містить найменування питань, які будуть висвітлені у презентації.

3. Вимоги до оформлення основної частини презентації

Презентація повинна містити не менше 10 слайдів (без врахування титульного слайду та слайду зі змістом) та не більше 20 слайдів, мати науковий стиль, тобто строге оформлення фону слайдів (кольорове оформлення слайдів не забороняється). В презентації повинні бути рисунки, схеми або зображення, таблиці, діаграми (в залежності від тематики).

ТЕХНОЛОГІЯ СТВОРЕННЯ ПРЕЗЕНТАЦІЇ

Загальні відомості про програмний засіб для створення презентацій Microsoft PowerPoint

Одним із засобів створення та демонстрації презентацій є програма Microsoft PowerPoint, яка дає змогу, зокрема, використовувати у презентації мультимедійні ефекти.

Microsoft PowerPoint – це програмний засіб, що входить до складу Microsoft Office, і являє собою графічний пакет підготовки презентацій. В програмі користувачеві пропонується великий набір можливостей роботи з текстом, засобами створення рисунків, побудови діаграм, стандартні ілюстрації тощо.

Даний програмний продукт має дружній інтерфейс й дозволяє у найкоротші терміни представляти тези виступу, красиво їх оформлювати, супроводжувати необхідними ілюстраціями. За допомогою цієї програми зручно представляти різні об'єкти, проводити демонстрації.

Програма PowerPoint дозволяє:

- створювати комп'ютерні презентації;
- редагувати презентації, тобто вносити до них зміни;
- формувати презентації, тобто змінювати їх зовнішній вигляд;
- розміщувати на слайді текст, графічні зображення;
- додавати до слайдів звук і відео;
- налаштовувати ефекти анімації;
- друкувати слайди презентації для використання як роздавальний або довідковий матеріал.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ДОПОВІДІ

Доповідь повинна містити:

- Титульний аркуш, який містить наступні елементи: найменування вищого навчального закладу, назва доповіді (повинна відповідати назві презентації), прізвище, ім'я, по батькові автора; група, курс, місто та рік
- Зміст (містить найменування питань, які будуть висвітлені у доповіді);
- Основна частина (Обсяг доповіді – 10-15 сторінок формату А4 (210x297 мм) набраних українською мовою за допомогою комп'ютерної техніки через 1,5 інтервалу 14 шрифтом Times New Roman)
- Список використаних літературних джерел (мінімум 5 джерел).

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.09- 05.01//076.00.1/Б/ ОК29-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 14

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання, що сприяють досягненню відповідних програмних результатів.

Результат навчання	Методи навчання
ПРН1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, підготовка доповідей, написання наукових статей)
ПРН11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, написання есе, підготовка доповідей, написання наукових статей)
ПРН17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (проведення дослідів, експериментів, виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, підготовка доповідей, написання наукових статей)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.09- 05.01//076.00.1/Б/ ОК29-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 15

9. Методи контролю

Перевірка досягнення програмних результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
ПРН1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен
ПРН11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен
ПРН17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.09- 05.01//076.00.1/Б/ ОК29-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 16

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає поточний, модульний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Модульний контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за модуль (змістові модулі) навчальної дисципліни. Модульний контроль проводиться під час навчального заняття після завершення вивчення матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Модульний контроль здійснюється у формі письмової контрольної роботи.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни або наприкінці семестру. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Процедура складання екзамену визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань поточного контролю	60	60
Виконання завдань модульного контролю	40	40
Підсумкова семестрова оцінка	100	100

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань під час навчальних занять ¹	42	42
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань ²	18	18
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали) ³ :		
1. Участь у студентських предметних олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах	до 20 балів	до 20 балів
2. Підготовка наукових статей, тез доповідей наукових конференцій	до 10 балів	до 10 балів
Разом за виконання завдань поточного контролю	60	60

¹ Кількість балів за виконання завдань під час навчальних занять визначає викладач у межах встановленого ліміту балів за поточний контроль та з урахуванням вагового коефіцієнту для даного виду робіт у діапазоні 0,6-1,0. Значення вагового коефіцієнта 1,0 може бути застосовано до навчальних дисциплін, у структурі яких передбачені лабораторні роботи. Наприклад, якщо викладач застосовує для виконання завдань під час навчальних занять

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.09- 05.01//076.00.1/Б/ ОК29-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 17

ваговий коефіцієнт 0,8, то за навчальний семестр здобувач вищої освіти має можливість набрати $0,8 \times 60 = 48$ балів за даний вид робіт.

² Кількість балів за виконання та захист індивідуальних самостійних завдань визначає викладач у межах встановленого ліміту балів за поточний контроль та з урахуванням вагового коефіцієнту для даного виду робіт у діапазоні 0,0-0,4. Значення вагового коефіцієнта 0,0 може бути застосовано до навчальних дисциплін, у структурі яких передбачені лабораторні роботи. Наприклад, якщо викладач застосовує для виконання та захисту індивідуальних самостійних завдань ваговий коефіцієнт 0,2, то за навчальний семестр здобувач вищої освіти має можливість набрати $0,2 \times 60 = 12$ балів за даний вид робіт. При цьому зарахування балів за виконання та захист індивідуального самостійного завдання здійснюється за умови, що здобувач вищої освіти набрав не менше 50% від максимальної кількості балів, які передбачені для даного виду роботи.

³ Перелік видів робіт, за виконання яких здобувач вищої освіти може набрати додаткові (заохочувальні) бали з навчальної дисципліни, а також кількість додаткових (заохочувальних) балів у межах встановленого ліміту (до 20 балів) визначається на засіданні кафедри, на якій працює викладач.

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти ¹	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	15	15
Участь у дискусії	6	6
Виконання тестових завдань	15	15
Виконання та захист практичних завдань, вправ, кейсів	6	6
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	42	42

¹ Перелік видів робіт здобувача вищої освіти, а також кількість балів за виконання кожного окремо виду робіт протягом навчального семестру у межах встановленого ліміту балів за виконання завдань під час навчальних занять визначає викладач.

З метою застосування цілих чисел для оцінювання активностей здобувачів вищої освіти під час навчальних занять протягом семестру використовується 100-бальна шкала оцінювання кожного окремо виду робіт. Розрахунок набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр проводиться за формулою:

$$P_{\text{НЗ}} = (P_{\text{В100}} \times \text{ВК}_{\text{В}} + P_{\text{Уд100}} \times \text{ВК}_{\text{Уд}} + P_{\dots} \times \text{ВК}_{\dots}) \times K_{\text{НЗ}}, \quad (1)$$

де $P_{\text{НЗ}}$ – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

$P_{\text{В100}}$, $P_{\text{Уд100}}$, $P_{\dots}$ – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за семестр відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання іншого виду робіт, визначеного викладачем (кожний окремо вид робіт на навчальних заняттях оцінюється за 100-бальною шкалою);

$\text{ВК}_{\text{В}}$, $\text{ВК}_{\text{Уд}}$, $\text{ВК}_{\dots}$ – вагові коефіцієнти відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання іншого виду робіт, визначеного викладачем. Значення вагових коефіцієнтів розраховуються шляхом ділення кількості балів, які встановлені за виконання окремого виду робіт під час

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.09- 05.01//076.00.1/Б/ ОК29-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 18

навчальних занять, на сумарну кількість балів за виконання цих робіт (дані для розрахунку вагових коефіцієнтів наведено в табл. «Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять»);

$K_{НЗ}$ – коригувальний коефіцієнт, який визначається шляхом ділення кількості балів, що встановлені за виконання завдань під час навчальних занять, на 100 балів.

Розподіл балів за виконання завдань модульного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань модульного контролю ¹	40	40
Разом за виконання завдань модульного контролю	40	40

¹ Кількість модульних контрольних заходів протягом семестру, а також розподіл балів за модульними контрольними заходами визначає викладач у межах встановленого ліміту балів за модульний контроль. Кількість модульних контрольних заходів протягом семестру є однаковою для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання. Зарахування балів за виконання завдань модульного контролю здійснюється за умови, що здобувач вищої освіти набрав не менше 60% від максимальної кількості балів, які передбачені для даного виду контролю.

Якщо здобувач вищої освіти виконав завдання модульного контролю і з урахуванням отриманих балів за поточний контроль набрав у сумі 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни набрав 60 балів або більше і бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі екзамену. За складання екзамену здобувач вищої освіти може набрати 40 балів. Набрані бали за виконання завдань підсумкового контролю у формі екзамену, а також бали за поточний контроль сумуються і формується семестрова оцінка з навчальної дисципліни. Бали, які здобувач вищої освіти набрав за виконання завдань модульного контролю, при цьому не враховуються під час розрахунку семестрової оцінки з навчальної дисципліни.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі екзамену, якщо за виконання завдань поточного контролю набрав 20 балів або більше.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав 15–19 балів, він отримує право за власною заявою повторно опанувати окремі теми (змістові модулі) навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми. Повторне вивчення окремих складових навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав від 0 до 14 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.09- 05.01//076.00.1/Б/ ОК29-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 19

програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість. Здобувач вищої освіти отримує право за власною заявою повторно опанувати навчальну дисципліну у наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми.

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою повторного вивчення навчальної дисципліни чи її окремих складових частин визначена у Положенні про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.09- 05.01//076.00.1/Б/ ОК29-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 20

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1	біржа	exchange
2	біткоїн	bitcoin
3	брокер	broker
4	валютна біржа	foreign exchange / currency market
5	вексель	bill of exchange / promissory not
6	дериватив	derivative
7	дефолт	default
8	емітент	issuer
9	інсайдер	insider
10	кліринг	clearing
11	лістинг	listing
12	опціон	option
13	оферта	offer
14	профiт	profit
15	сек'юритизація активів	asset securitization
16	Спот	spot
17	Спред	spread
18	товарна біржа	commodity exchange
19	трейдинг	trading
20	ф'ючерс	futures
21	фондова біржа	stock exchange
22	форвардний контракт	forward operation
23	хеджування	hedging
24	цінний папір	security paper

12. Рекомендована література

Основна література

1. Біржова діяльність: навчально-методичний посібник / уклад.: С. В. Башлай, О. М. Ковбаса. Суми : СНАУ, 2021. 144 с.
2. Приходько Д.О. Основи біржової діяльності. Підручник. Харків : ФОП Бровін О. В., 2021. 280 с.
3. Фондовий ринок: підручник /Л.М. Сатир та ін. За заг. ред. д-ра ек. наук, проф. Шуст О.А. Біла Церква: БНАУ, 2021. 480с.

Допоміжна література

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.09- 05.01//076.00.1/Б/ ОК29-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 21

1. Дикань В. Л. Біржова діяльність: підручник / В. Л. Дикань, І. Л. Назаренко, Ю. А. Пługіна. Харків: УкрДУЗТ, 2017. 283 с. URL: <http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/2404/1/%d0%9f%d1%96%d0%b4%d1%80%d1%83%d1%87%d0%bd%d0%b8%d0%ba.pdf>.

2. Льчук М.М., Яворська В.О., Радько В.І. Організаційні засади здійснення біржових операцій на біржовому ринку. Інфраструктура ринку. 2021. №52. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2021/52_2021/6.pdf

3. Пепа Т.В., Пішеніна Т.І., Лавринович В.В. Біржова діяльність : навч. посібн. Київ : Ліра-К, 2016. 540 с. URL: <https://lira-k.com.ua/preview/12002.pdf>

4. Солодкий М. О., Резнік Н. П., Яворська В. О. Основи біржової діяльності: навчальний посібник. Київ: ЦП Компринт, 2017. 450 с

5. Сохацька О М., Мельник Ю. В. Біржова справа: підруч. для студентів ВНЗ. Терноп. нац. екон. ун-т. Вид. 3-тє, перероб., змін. та допов. Тернопіль: ТНЕУ, 2014. 654 с.

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Українська біржа. URL: <http://www.ux.ua/ua/graph/dynamics/>

2. Міністерство фінансів України. URL: <https://minfin.com.ua/>

3. Господарський кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.

4. Закон України «Про товарну біржу» № 1956-12 від 10.12.91 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1956-12>

5. Закон України «Про цінні папери і фондову біржу». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.